

Kuriame
Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

FOTOGRAFO MODULINĖ PROFESINIO MOKYMO PROGRAMA

(Programos pavadinimas)

Programos valstybinis kodas ir apimtis mokymosi kreditais:

P42021103, P43021103 – programa, skirta pirminiam profesiniam mokymui, 110 mokymosi kreditų

T43021104 – programa, skirta tęstiniam profesiniam mokymui, 90 mokymosi kreditų

Kvalifikacijos pavadinimas – fotografas

Kvalifikacijos lygis pagal Lietuvos kvalifikacijų sandarą (LTKS) – IV

Minimalus reikalaujamas išsilavinimas kvalifikacijai įgyti:

P42021103 – pagrindinis išsilavinimas ir mokymasis vidurinio ugdymo programoje

P43021103, T43021104 – vidurinis išsilavinimas

Reikalavimai profesinei patirčiai (jei taikomi) ir stojančiajam (jei taikomi) – nėra

Programa parengta įgyvendinant Europos Sąjungos socialinio fondo ir Lietuvos Respublikos biudžeto lėšomis finansuojamą projektą „Kvalifikacijų formavimas ir modulinio profesinio mokymo sistemos kūrimas“ (projekto Nr. VP1-2.2-ŠMM-04-V-03-001).

Programa atnaujinta įgyvendinant iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamą projektą „Lietuvos kvalifikacijų sistemos plėtra (I etapas)“ (projekto Nr. 09.4.1-ESFA-V-734-01-0001).

1. PROGRAMOS APIBŪDINIMAS

Programos paskirtis. Fotografo modulinė profesinio mokymo programa skirta kvalifikuotam fotografui parengti, kuris gebėtų atlikti parengiamuosius fotografavimo proceso darbus, fotografuoti peizažą, architektūrinių ansamblių eksterjerą ir interjerą, reportažą bei fotografuoti studijoje, parengti fotografijas spausdinimui ir jas spausdinti.

Būsimo darbo specifika. Asmuo, įgijęs fotografo kvalifikaciją, galės dirbti fotografijos studijose, reklamos gamybos įmonėse, reklamos agentūrose ir jų padaliniuose.

Fotografui būdingas individualus ir komandinis darbas. Dirbama uždaroje aplinkoje ir lauke. Tipinės darbo priemonės: skaitmeniniai veidrodiniai ir analoginiai mažo ir vidutinio formato fotoaparatai, optika: plataus ir normalaus matymo kampo, teleobjektyvai, objektyvai su makrofunkcija, filtrai, pastovios ir impulsinės šviesos prietaisai bei jų priedai, trikojis, studijiniai fonai ir jų pakabinimo įranga, kompiuteris su vaizdo redagavimui tinkamu monitoriumi, specializuota programine įranga; įranga ir priemonės fotografijų spausdinimui ir gaminimui.

2. PROGRAMOS PARAMETRAI

Valstybinis kodas	Modulio pavadinimas	LTKS lygis	Apimtis mokymosi kreditais	Kompetencijos	Kompetencijų pasiekimą iliustruojantys mokymosi rezultatai
Įvadinis modulis (iš viso 2 mokymosi kreditai)*					
4000006	Įvadas į profesiją	IV	2	Pažinti profesiją.	Išmanyti fotografo profesiją ir jos teikiamas galimybes darbo rinkoje. Suprasti fotografo profesinę veiklą, veiklos procesus, funkcijas ir uždavinius. Demonstruoti jau turimus, neformaliuotu ir (arba) savaiminiu būdu įgytus fotografo kvalifikacijai būdingus gebėjimus.
Bendrieji moduliai (iš viso 8 mokymosi kreditai)*					
4102201	Saugus elgesys ekstremaliose situacijose	IV	1	Saugiai elgtis ekstremaliose situacijose.	Išmanyti ekstremalių situacijų tipus, galimus pavojus. Išmanyti saugaus elgesio ekstremaliose situacijose reikalavimus ir instrukcijas, garsinius civilinės saugos signalus.
4102102	Sąmoningas fizinio aktyvumo reguliavimas	IV	5	Reguluoti fizinį aktyvumą.	Išmanyti fizinio aktyvumo formas. Demonstruoti asmeninį fizinį aktyvumą. Taikyti fizinio aktyvumo formas, atsižvelgiant į darbo specifiką.
4102203	Darbuotojų sauga ir sveikata	IV	2	Tausoti sveikatą ir saugiai dirbti.	Išmanyti darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimus, keliamus darbo vietai.
Kvalifikaciją sudarančioms kompetencijoms įgyti skirti moduliai (iš viso 80 mokymosi kreditų)					
<i>Privalomieji (iš viso 80 mokymosi kreditų)</i>					
402110007	Parengiamieji fotografavimo proceso darbai	IV	20	Parengti darbui skaitmeninę ir specializuotą fotografavimo techniką.	Apibūdinti fotografijos atsiradimo istoriją ir technologijų raidą. Apibūdinti skaitmeninių ir analoginių fotoaparatus tipus ir jų savybes. Paašškinti techninės charakteristikos ir specifikacijų svarbiausius elementus, jų įtaką renkantis fototechniką. Parinkti tinkamą optiką. Parinkti fotoaparato priedus. Parengti fotografavimo techniką.
				Paruošti fotografijos studiją darbui.	Išmanyti impulsinės, šviesos diodų ir nuolatinės šviesos prietaisų skirtumus. Valdyti impulsinės, šviesos diodų ir nuolatinės šviesos apšvietimo prietaisus.

					<p>Parinkti priedus apšvietimo prietaisams, atsižvelgiant į jų įtaką šviesos sklaidai.</p> <p>Sukurti foną, derantį arba kontrastuojantį su fotografuojamu objektu ar subjektu.</p> <p>Pritaikyti erdvę fotosesijai, parenkant papildomus aksesuarus.</p>
402110008	Fotografavimas	IV	20	Fotografuoti peizažą.	<p>Atpažinti fotografijos žanrus ir kompozicijos ypatumus.</p> <p>Išskirti planus peizažo fotografijoje.</p> <p>Komponuoti kadrą ir išsirinkti fotografuojamąjį tašką, atsižvelgus į pagrindinę ir papildomas spalvas peizaže.</p> <p>Fotografuoti etiudą, kai dominuoja šviesa, spalva arba judesys.</p> <p>Fotografuoti peizažą, naudojant analoginės fotografijos techniką.</p>
				Fotografuoti architektūrinių ansamblių eksterjerą ir interjerą.	<p>Išmanyti architektūros objektų fotografavimo metodiką.</p> <p>Apibūdinti spalvų įtaką interjerui ir eksterjerui.</p> <p>Išmanyti, kokią fototechniką pasirinkti, norint fotografuoti architektūrą ir interjerą.</p> <p>Parinkti tinkamą apšvietimą architektūrai fotografuoti, išlaikant tikslią geometriją.</p> <p>Panaudoti papildomą apšvietimą fotografuojant interjerą.</p>
				Fotografuoti reportažą.	<p>Išmanyti renginių fotografavimo metodiką.</p> <p>Išmanyti bendravimo psichologijos principus.</p> <p>Parinkti fototechniką, atsižvelgus į kintančias apšvietimo sąlygas.</p> <p>Užfiksuoti renginio eigą, aplinką, dalyvius.</p> <p>Sukonstruoti teminį fotopasakojimą.</p>
402110009	Fotografavimas studijoje	IV	20	Fotografuoti plokščius ir apimtinus daiktus.	<p>Apibūdinti šviesos charakteristikas ir kompozicijas.</p> <p>Išmanyti spalvotyros ir kompozicijos reikalavimus.</p> <p>Taikyti kompozicijos dėsnius.</p> <p>Sukurti šviesos piešinį fotografuojamam objektui.</p> <p>Fotografuoti stiklą, metalą, matinius ir reljefinius daiktus, pritaikant skirtingą apšvietimą.</p> <p>Reprodukuoti plokščius originalus.</p> <p>Sukurti daiktų kompoziciją, pritaikant tinkamą apšvietimą.</p>
				Fotografuoti asmenis ir jų grupes studijoje.	<p>Apibūdinti pasaulines fotoportreto kūrimo tendencijas.</p> <p>Išmanyti meninės fotografijos raidos etapus ir raiškos būdus.</p> <p>Atskirti portretus pagal charakteristikas.</p> <p>Sukurti šviesos piešinį portretinei fotografijai.</p>

					<p>Fotografuoti žmonių grupes. Taikyti fotografavimo metodikas, fotografuojant žmogų skirtingose aplinkose, parinkus tinkamą foną, apšvietimą, kompoziciją. Sukurti laikiną studiją įvairioje aplinkoje, naudojant studijinį apšvietimą. Naudoti esamą dirbtinį patalpų ir naktinį miesto apšvietimą fotografuojant žmogų.</p>
402110010	Fotografijų parengimas spausdinimui ir spausdinimas	IV	20	Apdoroti fotografijas specializuotomis programinėmis priemonėmis.	<p>Išmanyti programinės įrangos naudojimo ypatumus ir taikymo galimybes. Naudotis specializuota programine įranga. Koreguoti RAW formato nuotraukas. Retušuoti portretus ir įvairius objektus. Kurti fotomanipuliacijas. Redaguoti vektorinės ir taškinės grafikos vaizdus. Automatizuoti fotografijų korekcijas, dirbant su dideliu kiekiu fotografijų.</p>
				Spausdinti fotografijas.	<p>Apibūdinti skaitmeninio spausdinimo technologiją. Išmanyti analoginės fotografijos technologijas ir procesą. Parinkti medžiagas, naudojamas analoginei fotografijai. Apdoroti nespaltotą negatyvą ir nespaltotą pozityvą. Spausdinti fotografijas, naudojant skaitmeninius plačiaformatės spaudos, elektrofotografinius, rašalinius, termosublimacinius, termografinius ir kitus spausdintuvus.</p>
Pasirenkamieji moduliai (iš viso 10 mokymosi kreditų)*					
402110011	Fotografo veiklos organizavimas	IV	10	Planuoti ir vykdyti fotografo veiklą.	<p>Analizuoti vizualinės komunikacijos modelį. Išmanyti veiklos formas ir verslo steigimo procedūras. Priimti užsakymą. Parengti verslo planą. Organizuoti fotografo paslaugų teikimo veiklą.</p>
				Reklamuoti fotografo paslaugas.	<p>Išmanyti reklamos kampanijos kūrimo procesą. Parinkti fotografo paslaugų reklamos sklaidos priemones. Kurti fotografo įvaizdį. Organizuoti fotografo paslaugų reklamą.</p>
402110012	Vaizdo klipo kūrimas	IV	10	Rengti vaizdo medžiagą	Išmanyti vaizdo klipo rengimo etapus.

				klipui.	Parengti scenarijų ir kadruotes vaizdo klipui. Parinkti reikalingus priedus filmavimui. Filmuoti fotoaparatu. Taikyti įvairias technologijas filmuojant.
				Montuoti vaizdo medžiagą.	Naudotis specializuota vaizdo įrašų montavimo programine įranga. Montuoti vaizdo įrašą, laikantis scenarijaus. Papildyti vaizdo įrašą animuotais ir statiniais tekstiniais bei grafiniais elementais. Išsaugoti vaizdo įrašą skirtingais formatais, atsižvelgiant į tolesnę jo panaudojimo paskirtį.
402110013	Fotografijų maketavimas	IV	10	Komponuoti fotografijas ir grafinius elementus.	Išmanyti vizualinius elementus ir jų komponavimo principus. Kurti statines ir dinamines kompozicijas, taikant grafinių elementų derinimo priemones ir laikantis komponavimo taisyklių. Taikyti spalvotyro principus, komponuojant fotografijas ir grafinius elementus.
				Maketuoti fotografijų leidinį.	Paašškinti šrifto ir tipografijos funkcijas. Komponuoti tekstus ir vaizdus. Naudotis specializuota programine įranga, kuriant grafinius objektus, redaguojant ir maketuojant leidinius. Sukurti fotografijos darbų rinkinį.
Baigiamasis modulis (iš viso 10 mokymosi kreditų)					
4000002	Įvadas į darbo rinką	IV	10	Formuoti darbinis įgūdžius realioje darbo vietoje.	Įsivertinti ir realioje darbo vietoje demonstruoti įgytas kompetencijas. Susipažinti su būsimo darbo specifika ir adaptuotis realioje darbo vietoje. Įsivertinti asmenines integracijos į darbo rinką galimybes.

* Šie moduliai vykdant tęstinį profesinį mokymą neįgyvendinami, o darbuotojų saugos ir sveikatos bei saugaus elgesio ekstremaliose situacijose mokymas į kvalifikaciją sudarančioms kompetencijoms įgyti skirtus modulius integruojamas pagal poreikį.

3. REKOMENDUOJAMA MODULIŲ SEKA

Valstybinis kodas	Modulio pavadinimas	LTKS lygis	Apimtis mokymosi kreditais	Asmens pasirengimo mokytis modulyje reikalavimai (jei taikoma)
Įvadinis modulis (iš viso 2 mokymosi kreditai)*				
4000006	Įvadas į profesiją	IV	2	<i>Netaikoma.</i>
Bendrieji moduliai (iš viso 8 mokymosi kreditai)*				
4102201	Saugus elgesys ekstremaliose situacijose	IV	1	<i>Netaikoma.</i>
4102102	Sąmoningas fizinio aktyvumo reguliavimas	IV	5	<i>Netaikoma.</i>
4102203	Darbuotojų sauga ir sveikata	IV	2	<i>Netaikoma.</i>
Kvalifikaciją sudarančioms kompetencijoms įgyti skirti moduliai (iš viso 80 mokymosi kreditų)				
<i>Privalomieji (iš viso 80 mokymosi kreditų)</i>				
402110007	Parengiamieji fotografavimo proceso darbai	IV	20	<i>Netaikoma.</i>
402110008	Fotografavimas	IV	20	<i>Baigtas šis modulis: Parengiamieji fotografavimo proceso darbai</i>
402110009	Fotografavimas studijoje	IV	20	<i>Baigtas šis modulis: Parengiamieji fotografavimo proceso darbai</i>
402110010	Fotografijų parengimas spausdinimui ir spausdinimas	IV	20	<i>Netaikoma.</i>
Pasirenkamieji moduliai (iš viso 10 mokymosi kreditų)*				
402110011	Fotografo veiklos organizavimas	IV	10	<i>Baigti šie moduliai: Parengiamieji fotografavimo proceso darbai Fotografavimas Fotografavimas studijoje Parengiamieji fotografavimo proceso darbai</i>
402110012	Vaizdo klipo rengimas	IV	10	<i>Baigti šie moduliai: Parengiamieji fotografavimo proceso darbai Fotografavimas</i>
402110013	Fotografijų maketavimas	IV	10	<i>Netaikoma.</i>
Baigiamasis modulis (iš viso 10 mokymosi kreditų)				
4000002	Įvadas į darbo rinką	IV	10	<i>Baigti visi fotografo kvalifikaciją sudarantys privalomieji moduliai.</i>

* Šie moduliai vykdant tęstinį profesinį mokymą neįgyvendinami, o darbuotojų saugos ir sveikatos bei saugaus elgesio ekstremaliose situacijose mokymas į kvalifikaciją sudarančioms kompetencijoms įgyti skirtus modulius integruojamas pagal poreikį.

4. REKOMENDACIJOS DĖL PROFESINEI VEIKLAI REIKALINGŲ BENDRŪJŲ KOMPETENCIJŲ UGDYMO

Bendrosios kompetencijos	Bendrųjų kompetencijų pasiekimą iliustruojantys mokymosi rezultatai
Raštingumo kompetencija	Rašyti gyvenimo aprašymą, motyvacinį laišką, prašymą, ataskaitą, elektroninį laišką. Kultūringai bendrauti su klientu, partneriais, teikėjais. Teikti informaciją apie fotosesijos organizavimą. Taisyklingai vartoti pagrindinius profesinius terminus.
Daugiakalbystės kompetencija	Rašyti gyvenimo aprašymą, motyvacinį laišką, prašymą, ataskaitą, elektroninį laišką. Įvardyti pagrindinius profesinius terminus užsienio kalba. Kultūringai bendrauti su klientu, teikti informaciją apie fotosesijos organizavimą užsienio kalba. Skaityti informaciją apie fotoįrangos naudojimą bei naujas technologijas fotografijoje užsienio kalba.
Matematinė kompetencija ir gamtos mokslų, technologijų ir inžinerijos kompetencija	Atlikti aritmetinius veiksmus. Apskaičiuoti darbo laiką, darbo užmokestį, paslaugos, gamybos sąnaudas.
Skaitmeninė kompetencija	Atlikti informacijos paiešką internete. Rinkti, apdoroti ir saugoti reikalingą darbui informaciją. Naudotis šiuolaikinėmis informacinėmis ryšio technologijomis. Rengti paslaugos ir (arba) darbo pristatymą kompiuterinėmis programomis, naudotis vaizdų grafinio apdorojimo programomis.
Asmeninė, socialinė ir mokymosi mokytis kompetencija	Įsivertinti turimas žinias ir gebėjimus. Organizuoti savo mokymąsi. Pritaikyti turimas žinias ir gebėjimus dirbant individualiai ir kolektyve. Parengti profesinio tobulėjimo planą.
Pilietiškumo kompetencija	Bendrauti su įvairių tipų klientais. Valdyti savo psichologines būsenas, pojūčius ir savybes. Valdyti ir spręsti konfliktines situacijas darbe. Pagarbiai elgtis su klientu. Gerbti save, kitus, savo šalį ir jos tradicijas.
Verslumo kompetencija	Suprasti reklamos gamybos veiklos koncepciją, verslo aplinką. Išmanyti verslo kūrimo galimybes. Atpažinti naujas rinkos galimybes, pasitelkiant intuiciją, kūrybiškumą ir analitinius gebėjimus. Suprasti socialiai atsakingo verslo kūrimo principus. Dirbti savarankiškai ir komandoje, planuoti laiko išteklius.
Kultūrinio sąmoningumo ir raiškos kompetencija	Mandagiai bendrauti su kitų kultūrų atstovais. Pažinti įvairių šalių kultūrinius skirtumus.

5. PROGRAMOS STRUKTŪRA, VYKDANT PIRMINĮ IR TĘSTINĮ PROFESINĮ MOKYMĄ

Kvalifikacija – fotografas, LTKS lygis IV	
Programos, skirtos pirminiam profesiniam mokymui, struktūra	Programos, skirtos tęstiniam profesiniam mokymui, struktūra
<i>Įvadinis modulis (iš viso 2 mokymosi kreditai)</i> Įvadas į profesiją, 2 mokymosi kreditai	<i>Įvadinis modulis (0 mokymosi kreditų)</i> –
<i>Bendrieji moduliai (iš viso 8 mokymosi kreditai)</i> Saugus elgesys ekstremaliose situacijose, 1 mokymosi kreditas Sąmoningas fizinio aktyvumo reguliavimas, 5 mokymosi kreditai Darbuotojų sauga ir sveikata, 2 mokymosi kreditai	<i>Bendrieji moduliai (0 mokymosi kreditų)</i> –
<i>Kvalifikaciją sudarančioms kompetencijoms įgyti skirti moduliai (iš viso 80 mokymosi kreditų)</i> Parengiamieji fotografavimo proceso darbai, 20 mokymosi kreditų Fotografavimas, 20 mokymosi kreditų Fotografavimas studijoje, 20 mokymosi kreditų Fotografijų parengimas spausdinimui ir spausdinimas, 20 mokymosi kreditų	<i>Kvalifikaciją sudarančioms kompetencijoms įgyti skirti moduliai (iš viso 80 mokymosi kreditų)</i> Parengiamieji fotografavimo proceso darbai, 20 mokymosi kreditų Fotografavimas, 20 mokymosi kreditų Fotografavimas studijoje, 20 mokymosi kreditų Fotografijų parengimas spausdinimui ir spausdinimas, 20 mokymosi kreditų
<i>Pasirenkamieji moduliai (iš viso 10 mokymosi kreditų)</i> Fotografo veiklos organizavimas, 10 mokymosi kreditų Video klipo kūrimas, 10 mokymosi kreditų Fotografijų maketavimas, 10 mokymosi kreditų	<i>Pasirenkamieji moduliai (0 mokymosi kreditų)</i> –
<i>Baigiamasis modulis (iš viso 10 mokymosi kreditų)</i> Įvadas į darbo rinką, 10 mokymosi kreditų	<i>Baigiamasis modulis (iš viso 10 mokymosi kreditų)</i> Įvadas į darbo rinką, 10 mokymosi kreditų

Pastabos

- Vykdamas pirminį profesinį mokymą asmeniui turi būti sudaromos sąlygos mokytis pagal vidurinio ugdymo programą.
- Vykdamas tęstinį profesinį mokymą asmens ankstesnio mokymosi pasiekimai įskaitomi švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka.
- Tęstinio profesinio mokymo programos modulius gali vesti mokytojai, įgiję andragogikos žinių ir turintys tai pagrindžiantį dokumentą arba turintys neformaliojo suaugusiųjų švietimo patirties.
- Saugaus elgesio ekstremaliose situacijose modulį vedantis mokytojas turi būti baigęs civilinės saugos mokymus pagal Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento direktoriaus patvirtintą mokymo programą ir turėti tai pagrindžiantį dokumentą.
- Tęstinio profesinio mokymo programose darbuotojų saugos ir sveikatos mokymas integruojamas pagal poreikį į kvalifikaciją sudarančioms kompetencijoms įgyti skirtus modulius. Darbuotojų saugos ir sveikatos mokoma pagal Mokinių, besimokančių pagal pagrindinio profesinio mokymo programas, darbuotojų saugos ir sveikatos programos aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2005 m. rugsėjo 28 d. įsakymu Nr. ISAK-1953 „Dėl Mokinių, besimokančių pagal pagrindinio profesinio mokymo programas, darbuotojų saugos ir sveikatos programos aprašo patvirtinimo“. Darbuotojų saugos ir sveikatos mokymą vedantis mokytojas turi būti baigęs darbuotojų saugos ir sveikatos mokymus ir turėti tai pagrindžiantį dokumentą.
- Tęstinio profesinio mokymo programose saugaus elgesio ekstremaliose situacijose mokymas integruojamas pagal poreikį į kvalifikaciją sudarančioms kompetencijoms įgyti skirtus modulius.

6. PROGRAMOS MODULIŲ APRAŠAI

6.1. ĮVADINIS MODULIS

Modulio pavadinimas – „Įvadas į profesiją“

Valstybinis kodas	4000006	
Modulio LTKS lygis	IV	
Apimtis mokymosi kreditais	2	
Kompetencijos	Mokymosi rezultatai	Rekomenduojamas turinys mokymosi rezultatams pasiekti
1. Pažinti profesiją.	1.1. Išmanyti fotografo profesiją ir jos teikiamas galimybes darbo rinkoje.	Tema. <i>Fotografo profesija, specifika ir galimybės darbo rinkoje</i> <ul style="list-style-type: none"> Fotografo profesijos samprata Fotografo darbo specifika Fotografo profesinės galimybės darbo rinkoje
	1.2. Suprasti fotografo profesinę veiklą, veiklos procesus, funkcijas ir uždavinius.	Tema. <i>Fotografo profesinės veiklos procesai, funkcijos, uždaviniai</i> <ul style="list-style-type: none"> Fotografo profesinės veiklos procesai Fotografo funkcijos Fotografo uždaviniai
	1.3. Demonstruoti jau turimus, neformaliuotu ir (arba) savaiminiu būdu įgytus fotografo kvalifikacijai būdingus gebėjimus.	Tema. <i>Fotografo modulinė profesinio mokymo programa</i> <ul style="list-style-type: none"> Modulinės profesinio mokymo programos tikslai ir uždaviniai Mokymosi formos ir metodai, mokymosi pasiekimų įvertinimo kriterijai, mokymosi įgūdžių demonstravimo formos (metodai) Individualus mokymosi planas Tema. <i>Turimų gebėjimų, įgytų savaiminiu ar neformaliuotu būdu, vertinimas</i> <ul style="list-style-type: none"> Turimų gebėjimų įvertinimo būdai Savaiminiu ar neformaliuotu būdu įgytų gebėjimų vertinimas
Mokymosi pasiekimų vertinimo kriterijai	Siūlomas įvadinio modulio įvertinimas – <i>įskaityta (neįskaityta)</i> .	
Reikalavimai mokymui skirtiems metodiniams ir materialiesiems ištekliams	Mokymo(si) medžiaga: <ul style="list-style-type: none"> Fotografo modulinė profesinio mokymo programa Vadovėliai ir kita mokomoji medžiaga Testas turimiems gebėjimams vertinti Teisės aktai, reglamentuojantys darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimus Mokymo(si) priemonės: <ul style="list-style-type: none"> Techninės priemonės mokymo(si) medžiagai iliustruoti, vizualizuoti, pristatyti. 	

Reikalavimai teorinio ir praktinio mokymo vietai	<p>Klasė ar kita mokymuisi pritaikyta patalpa su techninėmis priemonėmis (kompiuteriu, vaizdo projektoriumi) mokymo(si) medžiagai pateikti.</p> <p>Praktinio mokymo klasė (patalpa), aprūpinta kompiuteriais, programine įranga, tinkama fotografijų peržiūrai, sisteminimui ir redagavimui.</p>
Reikalavimai mokytojų dalykiniam pasirengimui (dalykinei kvalifikacijai)	<p>Modulį gali vesti mokytojas, turintis:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme ir Reikalavimų mokytojų kvalifikacijai apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2014 m. rugpjūčio 29 d. įsakymu Nr. V-774 „Dėl Reikalavimų mokytojų kvalifikacijai aprašo patvirtinimo“, nustatytą išsilavinimą ir kvalifikaciją; 2) fotografo ar lygiavertę kvalifikaciją (išsilavinimą) arba ne mažesnę kaip 3 metų fotografo profesinės veiklos patirtį.

6.2. KVALIFIKACIJĄ SUDARANČIOMS KOMPETENCIJOMS ĮGYTI SKIRTI MODULIAI

6.2.1. Privalomieji moduliai

Modulio pavadinimas – „Parengiamieji fotografavimo proceso darbai“

Valstybinis kodas	402110007	
Modulio LTKS lygis	IV	
Apimtis mokymosi kreditais	20	
Asmens pasirengimo mokytis modulyje reikalavimai (jei taikoma)	<i>Netaikoma.</i>	
Kompetencijos	Mokymosi rezultatai	Rekomenduojamas turinys mokymosi rezultatams pasiekti
1. Parengti darbui skaitmeninę ir specializuotą fotografavimo techniką.	1.1. Apibūdinti fotografijos atsiradimo istoriją ir technologijų raidą.	<p>Tema. <i>Dagerotipai, ambrotifai, ferotipai</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • „Camera obscura“ terminas ir jo ištakos • L. Dagero, I. Niepso negatyvo ir atspaudo išradimas • Šlapio Kolodijaus procesas • Stiklo sidabro plokštelės • Celiuloidinio pagrindo plokštelės • Spalvotoji fotografija • Montažo atsiradimas fotografijoje <p>Tema. <i>Skaitmeninė fotografija</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Skaitmeninės fotografijos atsiradimas bei vystymasis • Technologinė kaita <p>Tema. <i>Studijinės fotografijos raida</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Šviesos kaita: dienos studija, halogeninės šviesos, blykstės • Žmogaus fotografavimas studijoje: nuo tuščios sienos iki sukurto interjero atsiradimo • Fotografijų spalvinimas, retušavimas
	1.2. Apibūdinti skaitmeninių ir analoginių fotoaparatus tipus ir jų savybes.	<p>Tema. <i>Skaitmeniniai sisteminiai (hibridiniai) ir veidrodiniai fotoaparatai</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Skaitmeninių fotoaparato veikimo principo schemas • Sisteminio ir veidrodinio fotoaparatus veikimo skirtumai • Objektyvo sandara <p>Tema. <i>Skaitmeniniai vidutinio ir didelio formato fotoaparatai</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Vidutinio formato fotoaparatai • Didelio formato fotoaparatai

	<ul style="list-style-type: none"> • Pilno ir nepilno kadro fotoaparatai <p>Tema. Analoginiai fotoaparatai</p> <ul style="list-style-type: none"> • Formatai: plokštelės, plati ir siaura juosta • Veikimo principas <p>Tema. Naujų technologijų pritaikymas fotografijoje</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fotografavimo su dronu galimybės. Dronų įvairovė • 360 laipsnių vizualizacija ir tam naudojama technika • Telefoninė fotografija: Android ir iPhone skirtumai ir panašumai
1.3. Paašškinti techninės charakteristikos ir specifikacijų svarbiausius elementus, jų įtaką renkantis fototechniką.	<p>Tema. Skaitmeninė fototechnika</p> <ul style="list-style-type: none"> • Perfotografavimo įrengimai • Skeneriai <p>Tema. Trikojai ir jų priedai</p> <ul style="list-style-type: none"> • Trikojai, monopodai, lanksčių galūnių stovai • Stovo medžiagiškumo įtaka vaizdo kokybei • Stovo galvų pasirinkimo asortimentas ir paskirtis
1.4. Parinkti tinkamą optiką.	<p>Tema. Fotoaparato keičiama optika</p> <ul style="list-style-type: none"> • Įvairių židinio nuotolių objektyvai ir jų savybės • Plačiakampių, standartinių ir teleobjektyvų naudojimas • Telekonverterių įtaka vaizdo kokybei • Makro objektyvų ir žiedų panaudojimo galimybės <p>Tema. Naujų technologijų įdiegimas</p> <ul style="list-style-type: none"> • „Tiltshift“ objektyvai • Objektyvo lęšių gamybos technologijos • Objektyvų kalibravimas
1.5. Parinkti fotoaparato priedus.	<p>Tema. Filtrai</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poliarizaciniai, UV filtrai • Gradientiniai, tamsinantys (ND) filtrai <p>Tema. Blykstės</p> <ul style="list-style-type: none"> • TTL sistema • Blyksčių priedai
1.6. Parengti fotografavimo techniką.	<p>Tema. Fotoaparato parametrai ir nustatymai</p> <ul style="list-style-type: none"> • Režimo parinkimas • Jautrumo parinkimas. Galimi nustatymai. Triukšmo atsiradimas • Formatas: Raw, Jpeg, Tiff

		<ul style="list-style-type: none"> • Baltos šviesos balansas: automatinis ir rankinis, pagal spalvinę temperatūrą (K) <p>Tema. Ekspozicijos nustatymai</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ilgo išlaikymo naudojimas • Atstumo ir išlaikymo įtaka fotografuojant judančius objektus • Diafragmos įtaka ryškumo gyliui • Trumpos ekspozicijos naudojimas, fiksuojant judesį • Fotoaparato parengimo fotografavimui žingsniai
2. Paruošti fotografijos studiją darbui.	2.1. Išmanyti impulsinės, šviesos diodų ir nuolatinės šviesos prietaisų skirtumus.	<p>Tema. Nuolatinės šviesos prietaisai</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pastovios šviesos ypatybės • Spalvinė temperatūra • LED apšvietimas • Metalo halogenas • Liuminiscencinis apšvietimas <p>Tema. Impulsinė šviesa</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kintama šviesa • Pilotinė šviesa • Šviesos stiprumas • Veikimo greitis, šviesos paleidimas ir sinchronizacija
	2.2. Valdyti impulsinės, šviesos diodų ir nuolatinės šviesos apšvietimo prietaisus.	<p>Tema. Pastovios šviesos valdymas</p> <ul style="list-style-type: none"> • Šviesos diodų valdymas: stiprumas, spalviškumas • Halogeninės šviesos valdymas, priedų parinkimas <p>Tema. Impulsinės šviesos valdymas</p> <ul style="list-style-type: none"> • Šviesos reguliavimas • Paleidėjai: IR, radio bangų • Eksponometro naudojimas
	2.3. Parinkti priedus apšvietimo prietaisams, atsižvelgiant į jų įtaką šviesos sklaidai.	<p>Tema. Šviesos šaltinių priedų naudojimas</p> <ul style="list-style-type: none"> • Išsklaidyto apšvietimo sukūrimas, naudojant „Butterfly frame“ ir „Octabox“ priedus • Kryptingai išsklaidyto apšvietimo sukūrimas, naudojant baltą, sidabrinį ar bronzinį skėčius, parinkti skirtingo dydžio skėčius • Kryptingo apšvietimo sukūrimas, naudojant įvairių dydžių šviesdėžes • Griežtai kryptingo apšvietimo sukūrimas, naudojant „Snoot“, reflektorius su matiniu filtru arba koriu, priedus <p>Tema. Aukščio ir atstumo įtaka šviesos sklaidai</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kryptingos šviesos kaita keičiant aukštį ir atstumą

		<ul style="list-style-type: none"> • Išsklaidytos šviesos kaita keičiant aukštį ir atstumą <p>Tema. Difuzoriai ir atšvaitai</p> <ul style="list-style-type: none"> • Difuzoriai • Atšvaitai
	2.4. Sukurti foną, derantį arba kontrastuojantį su fotografuojamu objektu ar subjektu.	<p>Tema. Parinkti foną subjektui</p> <ul style="list-style-type: none"> • Spalvos ir medžiagiškumo parinkimas • Apšvietimo sukūrimas <p>Tema. Interjero sukūrimas studijoje</p> <ul style="list-style-type: none"> • Erdvės sukūrimas, panaudojant daugiau nei vieną plokštumą • Papildomų baldų bei aksesuarų parinkimas <p>Tema. Fono parinkimas objektų fotografavimui</p> <ul style="list-style-type: none"> • Šviesinio ir chromatinio kontrasto principo naudojimas • Spalvų panašumo principo naudojimas
	2.5. Pritaikyti erdvę fotosesijai, parenkant papildomus aksesuarus.	<p>Tema. Teminės fotosesijos aplinkos studijoje paruošimas</p> <ul style="list-style-type: none"> • Šventinės fotosesijos • Sezoninės fotosesijos • Verslo fotosesijos
Mokymosi pasiekimų vertinimo kriterijai	Apibūdinta fotografijos atsiradimo istorija ir technologijų raida. Apibūdinti skaitmeninių ir analoginių fotoaparatus tipai ir jų savybės. Apibūdinti impulsinės, šviesos diodų ir nuolatinės šviesos prietaisų skirtumai. Paaiškintos techninės charakteristikos ir specifikacijų svarbiausi elementai, jų įtaka renkantis fototechniką. Parinkta tinkama optika. Parinkti fotoaparato priedai. Parengta technika fotografavimui. Valdėti impulsinės, šviesos diodų ir nuolatinės šviesos apšvietimo prietaisais. Parinkti priedai apšvietimo prietaisams, atsižvelgiant į jų įtaką šviesos sklaidai. Sukurtas fonas, derantis arba kontrastuojantis su fotografuojamu objektu ar subjektu. Pritaikyta erdvė fotosesijai, parenkant papildomus aksesuarus.	
Reikalavimai mokymui skirtiems metodiniams ir materialiesiems ištekliams	<p><i>Mokymo(si) medžiaga:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Vadovėliai ir kita mokomoji medžiaga • Testas turimiems gebėjimams vertinti • Teisės aktai, reglamentuojantys darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimus <p><i>Mokymo(si) priemonės:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Techninės priemonės mokymo(si) medžiagai iliustruoti, vizualizuoti, pristatyti. 	
Reikalavimai teorinio ir praktinio mokymo vietai	<p>Klasė ar kita mokymuisi pritaikyta patalpa su techninėmis priemonėmis (kompiuteriu, vaizdo projektoriumi) mokymo(si) medžiagai pateikti.</p> <p>Praktinio mokymo klasė (patalpa), aprūpinta kompiuteriais su vaizdo redagavimui tinkamu monitoriumi, specializuota programine įranga, skaitmeniniais veidrodiniais ir analoginiais mažo ir vidutinio formato fotoaparatais, optika: plataus ir normalaus matymo kampo, teleobjektyvais, objektyvais su makrofunkcija, filtrais, pastovios ir impulsinės šviesos prietaisais bei</p>	

	jų priedais, trikoju, studijiniais fonais ir jų pakabinimo įranga.
Reikalavimai mokytojų dalykiniam pasirengimui (dalykinei kvalifikacijai)	Modulį gali vesti mokytojas, turintis: 1) Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme ir Reikalavimų mokytojų kvalifikacijai apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2014 m. rugpjūčio 29 d. įsakymu Nr. V-774 „Dėl Reikalavimų mokytojų kvalifikacijai aprašo patvirtinimo“, nustatytą išsilavinimą ir kvalifikaciją; 2) fotografo ar lygiavertę kvalifikaciją (išsilavinimą) arba ne mažesnę kaip 3 metų fotografo profesinės veiklos patirtį.

Modulio pavadinimas – „Fotografavimas“

Valstybinis kodas	402110008	
Modulio LTKS lygis	IV	
Apimtis mokymosi kreditais	20	
Asmens pasirengimo mokytis modulyje reikalavimai (jei taikoma)	<i>Baigtas šis modulis:</i> Parengiamieji fotografavimo proceso darbai	
Kompetencijos	Mokymosi rezultatai	Rekomenduojamas turinys mokymosi rezultatams pasiekti
1. Fotografuoti peizažą.	1.1. Atpažinti fotografijos žanrus ir kompozicijos ypatumus.	Tema. Fotografijos žanrai <ul style="list-style-type: none"> • Architektūra, peizažas, reportažas, portretas • Peizažų rūšys: gamtos, urbanistinis, marinistinis Tema. Fotografijos kompozicija <ul style="list-style-type: none"> • Linijinė, įstrižainė, centrinė, trikampio, ovalo kompozicijos • Statiška ir dinamiška kompozicijos • Atvira ir uždara kompozicijos
	1.2. Išskirti planus peizažo fotografijoje.	Tema. Gamtos peizažas <ul style="list-style-type: none"> • Trečdalių taisyklės taikymas • Pirmo plano išskyrimas • Panoramos fotografavimas Tema. Miesto peizažas <ul style="list-style-type: none"> • Ritmas ir linijos naktiniame miesto peizaže • Natūralaus apšvietimo kaitos įtaka planų sukūrimui peizaže • Ekologijos problematika peizažo žanre
	1.3. Komponuoti kadrą ir išsirinkti fotografuojamąjį tašką, atsižvelgus į pagrindinę ir	Tema. Fotografuojamojo taško pasirinkimas <ul style="list-style-type: none"> • Perspektyvos keitimas • Atspindžių paieška

	papildomas spalvas peizaže.	<ul style="list-style-type: none"> • Šešėlių valdymas Tema. <i>Spalvos įvedimas arba išryškinimas fotografuojant peizažą</i> <ul style="list-style-type: none"> • Pagrindinės spalvos peizaže • Papildomos spalvos peizaže
	1.4. Fotografuoti etiudą, kai dominuoja šviesa, spalva arba judesys.	Tema. <i>Etiudo fotografavimas</i> <ul style="list-style-type: none"> • Etiudo fotografavimas, kuriame dominuoja šviesa • Etiudo fotografavimas, kuriame dominuoja spalva • Etiudo fotografavimas, kuriame dominuoja judesys
	1.5. Fotografuoti peizažą, naudojant analoginės fotografijos techniką.	Tema. <i>Peizažo fotografavimas juostiniu fotoaparatu</i> <ul style="list-style-type: none"> • Dviguba kompozicija • Skirtingas kadravimas atsižvelgiant į kadro proporcijas • Planų išryškinimas šešėlių pagalba
2. Fotografuoti architektūrinių ansamblių eksterjerą ir interjerą.	2.1. Išmanyti architektūros objektų fotografavimo metodiką.	Tema. <i>Architektūros objektų fotografavimo metodika</i> <ul style="list-style-type: none"> • Tinkamo apšvietimo numatymas • Rakurso numatymas pagal pasirinktą pastatą • Architektūros ir interjero fotografavimo metodikos panašumai ir skirtumai
	2.2. Apibūdinti spalvų įtaką interjerui ir eksterjerui.	Tema. <i>Spalvų įtaka interjerui ir eksterjerui</i> <ul style="list-style-type: none"> • Spalviniai akcentai • Stabilumas ir jungtis interjere Tema. <i>Spektro pasirinkimas atitinkamai spalvai</i> <ul style="list-style-type: none"> • Spalvos išryškinimas • Natūralios spalvos išsaugojimas
	2.3. Išmanyti, kokią fototechniką pasirinkti, norint fotografuoti architektūrą ir interjerą.	Tema. <i>„Tilt-shift“ objektyvo naudojimas architektūros fotografavime</i> <ul style="list-style-type: none"> • Skirtingo židinio nuotolio „Tilt-shift“ objektyvai • Daugiaaukštės šiuolaikinės architektūros pastato fotografavimas naudojant „Tilt-Shift“ objektyvą • Miniatiūros kūrimas Tema. <i>Technologiniai sprendimai</i> <ul style="list-style-type: none"> • Teisingos geometrijos išlaikymas • Ryškumo gylio padidinimas
	2.4. Parinkti tinkamą apšvietimą architektūrai fotografuoti, išlaikant tikslią geometriją.	Tema. <i>Šiuolaikinės architektūros fotografavimas</i> <ul style="list-style-type: none"> • Išsklaidytas apšvietimas • Formų išryškinimas Tema. <i>Senosios architektūros fotografavimas</i>

		<ul style="list-style-type: none"> • Tinkamo objektyvo parinkimas fotografuojant senosios architektūros detales • Architektūros fotografavimas esant kryptingam apšvietimui, išryškinant ornamentiką <p>Tema. Architektūros fotografavimo planai</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stambus planas • Vidutinis planas: pastatas ir mastelis • Kontekstą nusakantis bendras planas
	2.5. Panaudoti papildomą apšvietimą fotografuojant interjerą.	<p>Tema. Papildomo apšvietimo naudojimas fotografuojant interjerą</p> <ul style="list-style-type: none"> • Skirtumai, fotografuojant erdvę ir kompaktišką interjerą • Interjero fotografavimas, esant natūraliam ir dirbtiniam apšvietimui
3. Fotografuoti reportažą.	3.1. Išmanyti renginių fotografavimo metodiką.	<p>Tema. Renginio fotografavimo metodika</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tinkamo rakurso pasirinkimas, atsižvelgiant į apšvietimą • Metodo pasirinkimas pagal reportažo tikslą • Įrangos pasirinkimas • Svarbiausių įvykių numatymas • Detalių fiksavimas • Kadrovimas • Vestuvių ir krikštynų fotografavimo specifika
	3.2. Išmanyti bendravimo psichologijos principus.	<p>Tema. Bendravimo principai</p> <ul style="list-style-type: none"> • Efektyvus bendravimas • Emocijų įtaka bendravimui • Socialinis suvokimas
	3.3. Parinkti fototechniką, atsižvelgus į kintančias apšvietimo sąlygas.	<p>Tema. Optikos įvairovė fotografuojant reportažą</p> <ul style="list-style-type: none"> • „Fisheye“ objektyvų naudojimas, siekiant sutalpinti kuo didesnę erdvę • Teleobjektyvų naudojimas išskiriant įamžinant svarbiausių asmenų portretus <p>Tema. Papildomo apšvietimo naudojimas</p> <ul style="list-style-type: none"> • Blykstės naudojimas ir jos priedų pasirinkimo galimybės • Papildomos pastovios šviesos naudojimas
	3.4. Užfiksuoti renginio eigą, aplinką, dalyvius.	<p>Tema. Renginio fotografavimas</p> <ul style="list-style-type: none"> • Renginio vietos, eigos fiksavimas • Dalyvių, žiūrovų emocijų fiksavimas
	3.5. Sukonstruoti teminį fotopasakojimą.	<p>Tema. Fotopasakojimas</p> <ul style="list-style-type: none"> • Reportažo aktualia tema sukūrimas • Reportažo kūrimas apie konkretų asmenį, įvykį, temą <p>Tema. Fotografijų atranka</p>

		<ul style="list-style-type: none"> • Techninių klaidų atpažinimas • Fotografijų serijų su skirtingais fotografavimo planais (stambus, vidutinis, bendras, detalės) kūrimas
Mokymosi pasiekimų vertinimo kriterijai	<p>Apibūdinti fotografijos žanrai ir kompoziciniai ypatumai. Išskirti planai peizažo fotografijoje. Sukomponuotas kadras ir išsirinktas fotografuojamasis taškas, atsižvelgus į pagrindinę ir papildomas spalvas peizaže. Nufotografuotas etiudas, kai dominuoja šviesa, spalva arba judesys. Nufotografuotas peizažas, naudojant analoginės fotografijos techniką. Apibūdinta architektūros objektų fotografavimo metodika bei spalvų įtaką interjerui ir eksterjerui. Pasirinkta fototechnika architektūrinių ansamblių eksterjero ir interjero fotografavimui. Parinktas tinkamas apšvietimas architektūrai fotografuoti, išlaikant tikslią geometriją. Panaudotas papildomas apšvietimas, fotografuojant interjerą. Apibūdinta renginių fotografavimo metodika. Apibūdinti bendravimo principai. Parinkta fototechnika, atsižvelgus į kintančias apšvietimo sąlygas. Užfiksuota renginio eiga, aplinka, dalyviai. Sukonstruotas teminis fotopasakojimas.</p>	
Reikalavimai mokymui skirtiems metodiniams ir materialiesiems ištekliams	<p><i>Mokymo(si) medžiaga:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Vadovėliai ir kita mokomoji medžiaga • Testas turimiems gebėjimams vertinti • Teisės aktai, reglamentuojantys darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimus <p><i>Mokymo(si) priemonės:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Techninės priemonės mokymo(si) medžiagai iliustruoti, vizualizuoti, pristatyti. 	
Reikalavimai teorinio ir praktinio mokymo vietai	<p>Klasė ar kita mokymuisi pritaikyta patalpa su techninėmis priemonėmis (kompiuteriu, vaizdo projektoriumi) mokymo(si) medžiagai pateikti.</p> <p>Praktinio mokymo klasė (patalpa), aprūpinta kompiuteriais su vaizdo redagavimui tinkamu monitoriumi, specializuota programine įranga, skaitmeniniais veidrodiniais ir analoginiais mažo ir vidutinio formato fotoaparatais, optika: plataus ir normalaus matymo kampo, teleobjektyvais, objektyvais su makrofunkcija, filtrais, pastovios ir impulsinės šviesos prietaisais bei jų priedais, trikoju.</p>	
Reikalavimai mokytojų dalykiniam pasirengimui (dalykinei kvalifikacijai)	<p>Modulį gali vesti mokytojas, turintis:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme ir Reikalavimų mokytojų kvalifikacijai apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2014 m. rugpjūčio 29 d. įsakymu Nr. V-774 „Dėl Reikalavimų mokytojų kvalifikacijai aprašo patvirtinimo“, nustatytą išsilavinimą ir kvalifikaciją; 2) fotografo ar lygiavertę kvalifikaciją (išsilavinimą) arba ne mažesnę kaip 3 metų fotografo profesinės veiklos patirtį. 	

Modulio pavadinimas – „Fotografavimas studijoje“

Valstybinis kodas	402110009
Modulio LTKS lygis	IV
Apimtis mokymosi kreditais	20
Asmens pasirengimo	<i>Baigtas šis modulis:</i>

mokyti modulyje reikalavimai (jei taikoma)	Parengiamieji fotografavimo proceso darbai	
Kompetencijos	Mokymosi rezultatai	Rekomenduojamas turinys mokymosi rezultatams pasiekti
1. Fotografuoti plokščius ir apimtinus daiktus.	1.1. Apibūdinti šviesos charakteristikas ir kompozicijas.	<p>Tema. <i>Dirbtinė ir natūrali šviesa</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Dirbtinės šviesos šaltiniai ir jų savybės, išsidėstymas erdvėje • Natūralios šviesos savybės, valdymo galimybės <p>Tema. <i>Šviesos kryptys ir charakteris</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Šviesos kryptys (tiesioginė, šoninė, viršutinė, kontro) • Šviesos charakteris (griežtai kryptinga, kryptinga, kryptingai išsklaidyta, išsklaidyta) • Šviesos priedų, aukščio ir atstumo kaitos įtaka • Galimos apšvietimo schemos ir jų rezultatai • Šviesinė kompozicija, jos klaidos ir galimi taisymai
	1.2. Išmanyti spalvotyros ir kompozicijos reikalavimus.	<p>Tema. <i>Psichofiziologinis spalvų poveikis</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Spalvų fizinis bei emocinis poveikis žmogui • Spalvų tarpusavio veika <p>Tema. <i>Spalvų charakteristikos ir simbolinės reikšmės</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Spalvų charakteristikos: chromatinės ir achromatinės, šiltos ir šaltos, aktyvios ir pasyvios, statiškos ir dinamiškos, artėjančios ir tolstančios, lengvos ir sunkios, sausos ir drėgnos, skambios ir tylios, varginančios ir raminančios ir kt. • Spalvų charakteristikų ir simbolių reikšmių susiformavimas <p>Tema. <i>Spalvų deriniai ir jų įtaka</i></p> <p>Spalvų deriniai Spalvų santykiai. Dominuojanti, antraeilė spalvos, akcentas Spalvų reikšmės</p> <p>Tema. <i>Kompozicijos dėsniai ir priemonės</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Kompozicija su ryškiai išreikštu kompozicijos centru • Kompozicija, kurioje ryškūs niuansai ir kontrastai • Kompozicija, kurioje ryškūs tarp visų detalių esantis ryšys • Faktūros ir tekstūros perteikimas <p>Tema. <i>Optinės iliuzijos, regėjimo apgaulė</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Spalvos svoris • Vertikalių linijų iliuzija • Horizontalių linijų iliuzija • Erdvinės plastikos iliuzija plokštumoje

		<p>Tema. Fono ir objekto santykis</p> <ul style="list-style-type: none"> • Chromatinis panašumas ir kontrastas • Fono įtaka objekto spalviškumui
	1.3. Taikyti kompozicijos dėsnius.	<p>Tema. Kompozicija</p> <ul style="list-style-type: none"> • Atvira ir uždara kompozicija • Statiška ir dinamiška kompozicija • Centrinė, trikampio, linijinė, ovalo kompozicija • Auksinis pjūvis • Rakurso pasirinkimas apvaliems ir stačiakampiems objektams
	1.4. Sukurti šviesos piešinį fotografuojamam objektui.	<p>Tema. Šviesos valdymas</p> <ul style="list-style-type: none"> • Toninė įvairovė • Šviesinė kompozicija, šviesos korekcijos, gradientiniai filtrai • 2/3 piešinys (apšviečiant du trečdalius apimtinio objekto, naudojant vieną šviesos šaltinį) • Tiesioginis, poliarizuotas ir išsklaidytas atspindys • Apšvietimo parinkimas, atsižvelgiant į produkto medžiagiškumą • Įvairesnių apšvietimo metodų naudojimas <p>Tema. Bešešėlinis daiktų fotografavimas</p> <ul style="list-style-type: none"> • Produkto fotografavimas internetinei parduotuvei ant bešešėlinio stalo • Produkto fotografavimas palapinėje • Kataloginis fotografavimas • Įvaizdinis fotografavimas
	1.5. Fotografuoti stiklą, metalą, matinius ir reljefinius daiktus, pritaikant skirtingą apšvietimą.	<p>Tema. Stiklo fotografavimas</p> <ul style="list-style-type: none"> • Objekto forma. Tamsus fonas – balti kraštai. Šviesus fonas juodi kraštai • Bliko sukūrimas išryškinant objekto apimtį • Antrinio fono naudojimas • Spalvotų filtrų naudojimas • Skysčių stikle fotografavimas <p>Tema. Metalų fotografavimas</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tinkamo atspindžio parinkimas (naujas ar senovinis objektas) • Šešėlio valdymas <p>Tema. Matinio apimtinio objekto fotografavimas</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tūris • Spalva • Medžiagiškumas

		<ul style="list-style-type: none"> • Forma • Teisingos proporcijos • Skulptūros fotografavimas • Balto daikto baltame fone fotografavimas • Juodo daikto juodame fone fotografavimas
	1.6. Reprodukuoti plokščius originalus.	<p>Tema. <i>Plokščių originalų reprodukavimas</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Didelio formato spalvoto originalo reprodukavimas, prie impulsinės šviesos ir prie studijinės pastovios šviesos • Vidutinio formato spalvoto reprodukavimas, naudojant reprodukavimo stalą • Mažo formato reljefinio originalo reprodukavimas • Atspindžių mažinimas. Poliarizacinių filtrų naudojimas
	1.7. Sukurti daiktų kompoziciją, pritaikant tinkamą apšvietimą.	<p>Tema. <i>Natiurmortas</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Klasikinis natiurmortas • Natiurmorto stilistikos • Natiurmorto fotografavimo plano sudarymas • Apšvietimo schemų kūrimas pagal daiktų savybes • Maisto fotografavimas • Makro daiktų fotografavimas
2. Fotografuoti asmenis ir jų grupes studijoje.	2.1. Apibūdinti pasaulines fotoportreto kūrimo tendencijas.	<p>Tema. <i>Fotoportreto kūrimo meistrai</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Užsienio ir Lietuvos mados fotografai • Žymiausi pasaulio portreto meistrai <p>Tema. <i>Žmogus ir socialinė aplinka</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Dokumentinis portretas • Režisūrinis portretas <p>Tema. <i>Klasikinis portretas</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Moters portretas • Vyro portretas
	2.2. Išmanyti meninės fotografijos raidos etapus ir raiškos būdus.	<p>Tema. <i>Romantizmas, realizmas ir siurrealizmas fotografijoje</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Romantizmo stiliaus elementai fotografijoje • Realizmo ir siurrealizmo tematika fotografijoje <p>Tema. <i>Socialinis ir kūrybinis portretas</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Socialinis portretas • Kūrybinis portretas • Pažintis su vizažu, jo įtaka portretui

	<p>2.3. Atskirti portretus pagal charakteristikas.</p>	<p>Tema. <i>Portreto fotografavimo planai</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Stambus portretas – emocijos ir fotografo santykis su žmogumi • Vidutinis planas • Bendras planas portrete, nusakantis kontekstą ir didelį dėmesį skiriantis aplinkai • Tarpinis planas <p>Tema. <i>Portretų stilistikos</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Klasikinis portretas • Autoportretas • Reportažinis portretas • Verslo portretas • Glamūrinis portretas • Gyvenimo būdo portretas • Konceptualus portretas
	<p>2.4. Sukurti šviesos piešinių portretinei fotografijai.</p>	<p>Tema. <i>Veido ir kūno posūkliai</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • 7 veido ir kūno posūkliai • Veido ir kūno posūkių kaitos įtaka kadro dinamiškumui <p>Tema. <i>Šviesos rūšys</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Piešiančios ir užpildančios šviesos santykis • Moduluojanti, viršutinė šviesos • Kontro šviesos svarba fotografuojant portretą tamsiame fone • Galimi fono apšvietimo pasirinkimai, panaudojant geometrines formas ir spalvotus filtrus <p>Tema. <i>Šviesos piešiniai</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Didelis trikampis • Rembranto šviesos piešinys • Pusė veido šviesos piešinys
	<p>2.5. Fotografuoti žmonių grupes.</p>	<p>Tema. <i>Grupės fotografavimas atsižvelgiant į lokaciją</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Grupinis portretas studijoje, naudojant skirtingus fonus • Grupinis portretas įsimintinose vietose <p>Tema. <i>Grupinio portreto stilistika</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Laisvas stiliaus portretas • Dalykinis portretas • Kūrybinis portretas <p>Tema. <i>Grupinio portreto komponavimas</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Plokščio ir erdvinio trikampio kompozicija

		<ul style="list-style-type: none"> • Linijos kompozicija Tema. Grupinio portreto apšvietimas <ul style="list-style-type: none"> • Išsklaidytas apšvietimas • Tamsus fonas – kontro šviesos svarba
	2.6. Taikyti fotografavimo metodikas, fotografuojant žmogų skirtingose aplinkose, parinkus tinkamą foną, apšvietimą, kompoziciją.	Tema. Žmogaus fotografavimas įvairioje aplinkoje <ul style="list-style-type: none"> • Fono parinkimas • Apšvietimo parinkimas • Kompozicijos parinkimas • Papildomų aksesuarų, atitinkančių fotosesijos tematiką parinkimas • Vieningos stilistikos išlaikymas
	2.7. Sukurti laikiną studiją įvairioje aplinkoje, naudojant studijinį apšvietimą.	Tema. Laikinos fotostudijos sukūrimas <ul style="list-style-type: none"> • Impulsinių akumuliatorinių šviesos prietaisų naudojimas derinant su natūraliu apšveitimu • Impulsinių akumuliatorinių šviesos prietaisų naudojimas derinant su dirbtiniu apšvietimu • Kilnojamos fono pakabinimo sistemos naudojimas
	2.8. Naudoti esamą dirbtinį patalpų ir naktinį miesto apšvietimą fotografuojant žmogų.	Tema. Dirbtinis apšvietimas fotografuojant žmogų <ul style="list-style-type: none"> • Portretas prie esamo patalpoje dirbtinio apšvietimo • Portretas miesto aplinkoje prie naktinio apšvietimo
Mokymosi pasiekimų vertinimo kriterijai	<p>Apibūdinti šviesos charakteristika ir kompozicija bei spalvotyros ir kompozicijos reikalavimai. Pritaikyti kompozicijos dėsniai. Sukurtas šviesos piešinys fotografuojamam objektui. Nufotografuotas stiklas, metalas, matiniai ir reljefiniai daiktai, pritaikant skirtingą apšvietimą. Reprodukuotas plokščias originalas. Sukurta daiktų kompozicija, pritaikant tinkamą apšvietimą. Apibūdinti pasaulinės fotoportreto kūrimo tendencijos, meninės fotografijos raidos etapai ir raiškos būdai. Pagal charakteristikas atskirti portretai. Sukurtas šviesos piešinys portretinei fotografijai. Nufotografuota žmonių grupė. Pritaikyta fotografavimo metodika, fotografuojant žmogų skirtingose aplinkose, parinktas tinkamas fonas, apšvietimas, kompozicija. Sukurta laikina studija įvairioje aplinkoje, naudojant studijinį apšvietimą. Panaudotas esamas dirbtinis patalpų ir naktinis miesto apšvietimas, fotografuojant žmogų.</p>	
Reikalavimai mokymui skirtiems metodiniams ir materialiesiems ištekliams	<p><i>Mokymo(si) medžiaga:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Vadovėliai ir kita mokomoji medžiaga • Testas turimiems gebėjimams vertinti • Teisės aktai, reglamentuojantys darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimus <p><i>Mokymo(si) priemonės:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Techninės priemonės mokymo(si) medžiagai iliustruoti, vizualizuoti, pristatyti. 	
Reikalavimai teorinio ir praktinio mokymo vietai	<p>Klasė ar kita mokymuisi pritaikyta patalpa su techninėmis priemonėmis (kompiuteriu, vaizdo projektoriumi) mokymo(si) medžiagai pateikti. Praktinio mokymo klasė (patalpa), aprūpinta kompiuteriais su vaizdo redagavimui tinkamu monitoriumi, specializuota</p>	

	programine įranga, skaitmeniniais veidrodiniais ir analoginiais mažo ir vidutinio formato fotoaparatais, optika: plataus ir normalaus matymo kampo, teleobjektyvais, objektyvais su makrofunkcija, filtrais, pastovios ir impulsinės šviesos prietaisais bei jų priedais, trikoju, studijiniais fonais ir jų pakabinimo įranga.
Reikalavimai mokytojų dalykiniam pasirengimui (dalykinei kvalifikacijai)	Modulį gali vesti mokytojas, turintis: 1) Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme ir Reikalavimų mokytojų kvalifikacijai apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2014 m. rugpjūčio 29 d. įsakymu Nr. V-774 „Dėl Reikalavimų mokytojų kvalifikacijai aprašo patvirtinimo“, nustatytą išsilavinimą ir kvalifikaciją; 2) fotografo ar lygiavertę kvalifikaciją (išsilavinimą) arba ne mažesnę kaip 3 metų fotografo profesinės veiklos patirtį.

Modulio pavadinimas – „Fotografijų parengimas spausdinimui ir spausdinimas“

Valstybinis kodas	402110010	
Modulio LTKS lygis	IV	
Apimtis mokymosi kreditais	20	
Asmens pasirengimo mokytis modulyje reikalavimai (jei taikoma)	<i>Netaikoma.</i>	
Kompetencijos	Mokymosi rezultatai	Rekomenduojamas turinys mokymosi rezultatams pasiekti
1. Apdoroti fotografijas specializuotomis programinėmis priemonėmis.	1.1. Išmanyti programinės įrangos naudojimo ypatumus ir taikymo galimybes.	Tema. Vaizdo apdorojimo programų įvairovė <ul style="list-style-type: none"> • Programos naudojamos vaizdų atrankai, sisteminimui, greitam apdorojimui • Vektorinės grafikos programos • Rastrinės grafikos programos • Video medžiagos ir animacijos kūrimo programos
	1.2. Naudotis specializuota programine įranga.	Tema. Programos aplinka <ul style="list-style-type: none"> • Įrankiai ir jų funkcijos • Meniu juostos parinktyse esančių funkcijų paskirtis • Trumpiniai ir greitųjų mygtukų kombinacijos
	1.3. Koreguoti RAW formato nuotraukas.	Tema. RAW formato nuotraukų korekcijos <ul style="list-style-type: none"> • Nuotraukos ekspozicijos korekcijos • Baltos šviesos balanso korekcijos • Subalansuotas šviesiausių vietų ir šešėlių santykis • Kadrovimas • Įvairių įrankių taikymas atskiroms zonoms • Perspektyvos korekcijos

	1.4. Retušuoti portretus ir įvairius objektus.	<p>Tema. <i>Portreto retušavimas</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Retušavimo įrankiai • Įvairių metodikų taikymas retušavime <p>Tema. <i>Įvairių objektų retušavimas</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Nereikalingų elementų pašalinimas • Fono retušavimas • Produkto defektų pašalinimas • Fotografavimo klaidų ištaisymas • Produkto savybių pagerinimas
	1.5. Kurti fotomanipuliacijas.	<p>Tema. <i>Pagrindiniai žymėjimo ir kirpimo įrankiai</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Spalvos žymėjimas • Kontūro žymėjimas • Greitieji žymėjimo įrankiai • Kanalų naudojimas žymint • Papildomų elementų, neįgyvendinamų fotografavimo metu įvedimas <p>Tema. <i>Kaukių naudojimas</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Kaukių naudojimas žymint ir maskuojant konkrečias zonas • Kaukių naudojimas montuojant kelias fotografijas
	1.6. Redaguoti vektorinės ir taškinės grafikos vaizdus.	<p>Tema. <i>Grafikos vaizdų redagavimas</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Vektorinės grafikos programų naudojimas • Rastrinės grafikos programų naudojimas
	1.7. Automatizuoti fotografijų korekcijas, dirbant su dideliu kiekiu fotografijų.	<p>Tema. <i>Automatizuotos fotografijų korekcijos</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Veiksmų sekos konstravimas • Scripts kūrimas ir naudojimas • Kontaktų kūrimas • Automatinis panoramų kūrimas • Koliažų kūrimas • Formato parinkimas pagal tolimesnį fotografijų panaudojimą • Proporcijos, dydžio ir rezoliucijos parinkimas įvairiems socialiniams tinklams ir skirtingiems spaudos būdams
2. Spausdinti fotografijas.	2.1. Apibūdinti skaitmeninio spausdinimo technologiją.	<p>Tema. <i>Skaitmeninio spausdinimo technologijos ir įranga</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Sublimacinio spaudos būdo technologija • Skaitmeninio plačiaformačio spausdintuvo veikimo principas • Šilkografijos technologija

	<ul style="list-style-type: none"> • Ritininės ofsetinės spaudos elementai • Skaitmeninės spaudos medžiagos
2.2. Išmanyti analoginės fotografijos technologijas ir procesą.	<p>Tema. Medžiagų ir popieriaus įvairovė</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fotopopieriaus savybės (tankis, faktūra, sudėtis) • Kontrasto didinimas ir mažinimas • Jautrumo kėlimas • Fotografijos tonavimas • Fotografijos retušavimas <p>Tema. Cameros obscuros gamyba</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cameros obscuros atsiradimo istorija ir veikimo principas • Fotoaparato iš dėžutės gamyba
2.3. Parinkti medžiagas, naudojamas analoginei fotografijai.	<p>Tema. Senosios technologijos</p> <ul style="list-style-type: none"> • Receptūros šioms technologijoms: cianotipija, šlapias kolodijus, albumidinis procesas • Fotomedžiagų apdorojimo tirpalai • Negatyvinių ryškalų receptūros • Pozityvinių ryškalų receptūros • Fiksažų receptūros • Spalvotų ir nespalvotų fotojuostų techninės charakteristikos, fotojuostų privalumai ir minusai • Fotopopieriai, naudojami šlapio proceso technologijose
2.4. Apdoroti nespalvotą negatyvą ir nespalvotą pozityvą.	<p>Tema. Sidabro bromidinis procesas</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nespalvoto pozityvo apdorojimas, naudojant sidabro bromidinį procesą • Nespalvoto negatyvo apdorojimas, naudojant D-76 procesą <p>Tema. Nuotraukos gamybos procesas</p> <ul style="list-style-type: none"> • Eksponavimas naudojant didintuvą • Ryškinimo ir fiksavimo etapai <p>Tema. Kiti analoginių technologijų spausdinimo būdai</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fotograma • Cianotipija • Kontaktai • Montažas • Dviguba ekspozicija <p>Tema. Camera obscura atliktų fotografijų spausdinimas</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fotografavimas naudojant fotoaparatai iš dėžutės

		<ul style="list-style-type: none"> • Ant fotopopieriaus fotografuotos nuotraukos spausdinimas • Ant fotojuostos fotografuotos nuotraukos spausdinimas
	2.5. Spausdinti fotografijas, naudojant skaitmeninius plačiaformatės spaudos, elektrofotografinius, rašalinius, termosublimacinius, termografinius ir kitus spausdintuvus.	Tema. Fotografijų parengimas ir spausdinimas naudojant skaitmeninį plačiaformatį, elektrofotografinį, rašalinį, termosublimacinių, termografinį ir kitus spausdintuvus <ul style="list-style-type: none"> • Kalibravimas • Dydžio nustatymas • Atspausdintų fotografijų apipavidalinimas
Mokymosi pasiekimų vertinimo kriterijai	Apibūdintos specializuotos programinės įrangos taikymo galimybės. Fotografijos apdorotos specializuota programine įranga. Pakoreguotos RAW formato nuotraukos. Išretušuoti portretai. Sukurtos fotomanipuliacijos. Suredaguoti vektorinės ir taškinės grafikos vaizdai. Automatizuotos fotografijų korekcijos, dirbant su dideliu kiekiu fotografijų. Apibūdinta skaitmeninio spausdinimo technologija. Apibūdintos analoginės fotografijos technologijos ir procesas. Parinktos medžiagos, naudojamos analoginei fotografijai. Apdorotas nespaltotas negatyvas ir nespaltotas pozityvas. Atspausdintos fotografijos, naudojant skaitmeninius plačiaformatės spaudos, elektrofotografinius, rašalinius, termosublimacinius, termografinius ir kitus spausdintuvus.	
Reikalavimai mokymui skirtiems metodiniams ir materialiesiems ištekliams	<p><i>Mokymo(si) medžiaga:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Vadovėliai ir kita mokomoji medžiaga • Testas turimiems gebėjimams vertinti • Teisės aktai, reglamentuojantys darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimus <p><i>Mokymo(si) priemonės:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Techninės priemonės mokymo(si) medžiagai iliustruoti, vizualizuoti, pristatyti. 	
Reikalavimai teorinio ir praktinio mokymo vietai	<p>Klasė ar kita mokymuisi pritaikyta patalpa su techninėmis priemonėmis (kompiuteriu, vaizdo projektoriumi) mokymo(si) medžiagai pateikti.</p> <p>Praktinio mokymo klasė (patalpa), aprūpinta kompiuteriais su vaizdo redagavimui tinkamu monitoriumi, specializuota programine įranga, skirta fotografijų redagavimui, įranga ir priemonėmis fotografijų spausdinimui ir gaminimui: skaitmeninės plačiaformatės spaudos, elektrofotografiniais, rašaliniais, termografiniais, UV, ar kitais spausdintuvais, įranga ir priemonėmis skirtomis spausdinimui naudojant analogines technologijas.</p>	
Reikalavimai mokytojų dalykiniam pasirengimui (dalykinei kvalifikacijai)	<p>Modulį gali vesti mokytojas, turintis:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme ir Reikalavimų mokytojų kvalifikacijai apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2014 m. rugpjūčio 29 d. įsakymu Nr. V-774 „Dėl Reikalavimų mokytojų kvalifikacijai aprašo patvirtinimo“, nustatytą išsilavinimą ir kvalifikaciją; 2) fotografo ar lygiavertę kvalifikaciją (išsilavinimą) arba ne mažesnę kaip 3 metų fotografo profesinės veiklos patirtį. 	

6.3. PASIRENKAMIEJI MODULIAI

Modulio pavadinimas – „Fotografo veiklos organizavimas“

Valstybinis kodas	402110011	
Modulio LTKS lygis	IV	
Apimtis mokymosi kreditais	10	
Asmens pasirengimo mokytis modulyje reikalavimai (jei taikoma)	<i>Baigti šie moduliai:</i> Parengiamieji fotografavimo proceso darbai Fotografavimas Fotografavimas studijoje Fotografijų parengimas spausdinimui ir spausdinimas	
Kompetencijos	Mokymosi rezultatai	Rekomenduojamas turinys mokymosi rezultatams pasiekti
1. Planuoti ir vykdyti fotografo veiklą.	1.1. Analizuoti vizualinės komunikacijos modelį.	Tema. Vizualinės komunikacijos modelis <ul style="list-style-type: none"> • Vizualinės komunikacijos apibrėžimai ir jų analizė • Semantinis, techninis, efektyvumo lygmenys komunikacijoje • Triukšmai vizualinės komunikacijos procese • Auditorijos skirstymas • Reklamų analizė
	1.2. Išmanyti veiklos formas ir verslo steigimo procedūras.	Tema. Verslas ir jo organizavimo formos <ul style="list-style-type: none"> • Verslo formos ir mokesčiai • Verslo formos pasirinkimo kriterijai • Finansavimo šaltiniai Tema. Verslo steigimo procedūros <ul style="list-style-type: none"> • Verslo steigimo būdai • Verslo steigimo dokumentai • Verslo registravimas
	1.3. Priimti užsakymą.	Tema. Bendravimas su klientu <ul style="list-style-type: none"> • „Brief“, kas tai? • „Moodboard“ – vizualinis idėjos įgyvendinimo pristatymas • Fotosesijos planavimas
	1.4. Parengti verslo planą.	Tema. Verslo plano rengimas <ul style="list-style-type: none"> • Verslo idėjos paieškos • Verslo idėjos įvertinimas • Verslo plano struktūra

		<ul style="list-style-type: none"> • Verslo plano vertės apskaičiavimas
	1.5. Organizuoti fotografo paslaugų teikimo veiklą.	<p>Tema. <i>Fotografavimo veiklos formos</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Verslo liudijimas • Individuali veikla pagal pažymą • Autorinės sutartys <p>Tema. <i>Darbas su individualia veikla</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Verslo liudijimo išsiėmimas • Reikiamų dokumentų pildymas • Kasmetinis pajamų deklaravimas • Sodros mokesčių apskaičiavimas • Autorinės teisės • Asmens duomenų apsauga • Sutarčių su klientais rengimas <p>Tema. <i>Įdarbinimas</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybos funkcijų vykdymas • Darbuotojui saugių ir jo sveikatai nekenksmingų darbo sąlygų užtikrinimas • Asmens įdarbinimo procedūros • Darbo sutartys • Darbuotojų darbo laikas ir režimas, darbo laiko apskaita
2. Reklamuoti fotografo paslaugas.	2.1. Išmanyti reklamos kampanijos kūrimo procesą.	<p>Tema. <i>Reklamos pagrindai</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Reklamos sąvoka • Reklamos raidos istorija • Reklamos formos • Reklamos plano rengimas
	2.2. Parinkti fotografo paslaugų reklamos sklaidos priemones.	<p>Tema. <i>Savireklamos priemonės</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Socialiniai tinklai • Internetinė svetainė • Vizitinė kortelė • Užsakomoji reklama internete ar specializuotuose leidiniuose • Netiesioginė reklama
	2.3. Kurti fotografo įvaizdį.	<p>Tema. <i>Kūrybinė veikla</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Fotoparodų rengimas • Dalyvavimas konkursuose

		<ul style="list-style-type: none"> • Dalyvavimas projektinėje veikloje • Portfolio rengimas
	2.4. Organizuoti fotografo paslaugų reklamą.	<p>Tema. Pasirengimas reklamos įgyvendinimui</p> <ul style="list-style-type: none"> • Reklamos kanalų ir priemonių parinkimas • Reklamos biudžeto sudarymas <p>Tema. Reklamos įgyvendinimas ir efektyvumo įvertinimas</p> <ul style="list-style-type: none"> • Reklamos įgyvendinimą aptarnaujančios organizacijos ir visuomeninės teisinės institucijos • Reklamos pranešimo sukūrimas • Reklamos užsakymas • Reklamos poveikis klientui ir reklamos efektyvumo vertinimas
Mokymosi pasiekimų vertinimo kriterijai	Išanalizuotas ir pristatytas vizualinės komunikacijos modelis. Apibūdintos veiklos formos ir paaiškintos verslo steigimo procedūros. Parengtas verslo planas. Bendrauta su klientu laikantis bendravimo etikos taisyklių. Priimtas užsakymas. Suorganizuota ir administruota fotografo paslaugų teikimo veikla. Paaiškintas reklamos kampanijos kūrimo procesas. Parinktos fotografo paslaugų reklamos sklaidos priemonės. Sukurtas fotografo įvaizdis. Suorganizuota fotografo paslaugų reklama.	
Reikalavimai mokymui skirtiems metodiniams ir materialiesiems ištekliams	<p><i>Mokymo(si) medžiaga:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Vadovėliai ir kita mokomoji medžiaga • Testas turimiems gebėjimams vertinti • Teisės aktai, reglamentuojantys darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimus <p><i>Mokymo(si) priemonės:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Techninės priemonės mokymo(si) medžiagai iliustruoti, vizualizuoti, pristatyti 	
Reikalavimai teorinio ir praktinio mokymo vietai	Klasė ar kita mokymuisi pritaikyta patalpa su techninėmis priemonėmis (kompiuteriu, vaizdo projektoriumi) mokymo(si) medžiagai pateikti. Praktinio mokymo klasė (patalpa), aprūpinta kompiuteriais su prieiga prie interneto.	
Reikalavimai mokytojų dalykiniam pasirengimui (dalykinei kvalifikacijai)	Modulį gali vesti mokytojas, turintis: 1) Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme ir Reikalavimų mokytojų kvalifikacijai apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2014 m. rugpjūčio 29 d. įsakymu Nr. V-774 „Dėl Reikalavimų mokytojų kvalifikacijai aprašo patvirtinimo“, nustatytą išsilavinimą ir kvalifikaciją; 2) fotografo ar lygiavertę kvalifikaciją (išsilavinimą) arba ne mažesnę kaip 3 metų fotografo profesinės veiklos patirtį.	

Modulio pavadinimas – „Vaizdo klipo kūrimas“

Valstybinis kodas	402110012
Modulio LTKS lygis	IV

Apimtis mokymosi kreditais	10	
Asmens pasirengimo mokytis modulyje reikalavimai (jei taikoma)	<i>Baigti šie moduliai:</i> Parengiamieji fotografavimo proceso darbai Fotografavimas	
Kompetencijos	Mokymosi rezultatai	Rekomenduojamas turinys mokymosi rezultatams pasiekti
1. Rengti vaizdo medžiagą klipui.	1.1. Išmanyti vaizdo klipo rengimo etapus.	Tema. <i>Vaizdo įrašų samprata</i> <ul style="list-style-type: none"> • Kompiuterinės grafikos savybės ir parametrai • Vaizdo parametrai Tema. <i>Vaizdo įrašų rengimo technologijos</i> <ul style="list-style-type: none"> • Vaizdo įrašų rengimo technologijų apžvalga • Techninė ir programinė įranga vaizdo įrašams rengti
	1.2. Parengti scenarijų ir kadruotes vaizdo klipui.	Tema. <i>Pasirengimas filmavimui</i> <ul style="list-style-type: none"> • Scenarijaus rengimas • Naratyvo kūrimas • Kadruočių numatymas
	1.3. Parinkti reikalingus priedus filmavimui.	Tema. <i>Filmavimui skirtų priedų naudojimas</i> <ul style="list-style-type: none"> • Bėgių naudojimas • Gervės naudojimas • <i>Stadycam</i> naudojimas • <i>Slaiderio</i> naudojimas • Trikojo su slankiojančia galva naudojimas Tema. <i>Garso įrašymas</i> <ul style="list-style-type: none"> • Įvairaus pobūdžio mikrofonų naudojimas
	1.4. Filmuoti fotoaparatu.	Tema. <i>Skaitmeninės vaizdo kameros naudojimas</i> <ul style="list-style-type: none"> • Filmavimo kameros ir formato parinkimas • Vaizdo įrašo kokybės parametrai • Skaitmeninės vaizdo įrašymo technikos naudojimo ypatumai • Vaizdo įrašymas skaitmenine kamera
	1.5. Taikyti įvairias technologijas filmuojant.	Tema. <i>Įvairių technologijų panaudojimas filmavimui</i> <ul style="list-style-type: none"> • Filmavimas su telefonu • Filmavimas dronu
2. Montuoti vaizdo medžiagą.	2.1. Naudotis specializuota vaizdo įrašų montavimo programine įranga.	Tema. <i>Specializuota programinė įranga vaizdo įrašų rengimui</i> <ul style="list-style-type: none"> • Vaizdų apdorojimui skirtos programinės įrangos naudojimo ypatumai • Programinės įrangos vartotojo sąsaja, įrankiai

		<ul style="list-style-type: none"> • Programinės įrangos naudojimas vaizdo įrašų redagavimui
	2.2. Montuoti vaizdo įrašą, laikantis scenarijaus.	Tema. Vaizdo įrašų redagavimas <ul style="list-style-type: none"> • Vaizdo įrašų koregavimo nuostatos • Vaizdo įrašų sujungimo metodai • Montažo projekto kūrimas • Vaizdo įrašų specialieji efektai ir jų pritaikymas
	2.3. Papildyti vaizdo įrašą animuotais ir statiniais tekstiniais bei grafinais elementais.	Tema. Papildomi elementai video klipe <ul style="list-style-type: none"> • Teksto įvedimas • Grafinių elementų įvedimas • Animacijos įvedimas
	2.4. Išsaugoti vaizdo įrašą skirtingais formatais, atsižvelgiant į tolesnę jo panaudojimo paskirtį.	Tema. Vaizdo įrašų išsaugojimas <ul style="list-style-type: none"> • Vaizdo įrašų formatai • Reikalavimai vaizdo įrašų eksportavimui bei publikavimui • Vaizdo įrašų išsaugojimas skirtingiems reklamos kanalams
Mokymosi pasiekimų vertinimo kriterijai	Apibūdinti vaizdo klipo rengimo etapai. Parengtas scenarijus ir kadruotės vaizdo klipui. Parinkti reikalingi priedai filmavimui. Fotoaparatu nufilmuota video medžiaga. Specializuota vaizdo įrašų montavimo programine įranga sumontuotas vaizdo įrašas, laikantis scenarijaus. Vaizdo įrašas papildytas animuotais ir statiniais tekstiniais bei grafinais elementais. Skirtingais formatais išsaugotas vaizdo įrašas, atsižvelgiant į tolesnę jo panaudojimo paskirtį.	
Reikalavimai mokymui skirtingiems metodiniams ir materialiesiems ištekliams	<i>Mokymo(si) medžiaga:</i> <ul style="list-style-type: none"> • Vadovėliai ir kita mokomoji medžiaga • Testas turimiems gebėjimams vertinti • Teisės aktai, reglamentuojantys darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimus <i>Mokymo(si) priemonės:</i> <ul style="list-style-type: none"> • Techninės priemonės mokymo(si) medžiagai iliustruoti, vizualizuoti, pristatyti. 	
Reikalavimai teorinio ir praktinio mokymo vietai	Klasė ar kita mokymuisi pritaikyta patalpa su techninėmis priemonėmis (kompiuteriu, vaizdo projektoriumi) mokymo(si) medžiagai pateikti. Praktinio mokymo klasė (patalpa), aprūpinta kompiuteriais su vaizdo redagavimui tinkamu monitoriumi, skaitmeniniais veidrodiniais ir analoginiais mažo ir vidutinio formato fotoaparatais, optika: plataus ir normalaus matymo lauko, teleobjektyvais, objektyvais su makrofunkcija, filtrais, pastovios šviesos prietaisais bei jų priedais, trikoju; technine ir programine įranga vaizdo įrašams rengti, filmavimui skirtais priedais, specializuota vaizdo įrašų montavimo programine įranga.	
Reikalavimai mokytojų dalykiniam pasirengimui (dalykinei kvalifikacijai)	Modulį gali vesti mokytojas, turintis: 1) Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme ir Reikalavimų mokytojų kvalifikacijai apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2014 m. rugpjūčio 29 d. įsakymu Nr. V-774 „Dėl Reikalavimų mokytojų kvalifikacijai aprašo patvirtinimo“, nustatytą išsilavinimą ir kvalifikaciją;	

2) fotografo ar lygiavertę kvalifikaciją (išsilavinimą) arba ne mažesnę kaip 3 metų fotografo profesinės veiklos patirtį.

Modulio pavadinimas – „Fotografijų maketavimas“

Valstybinis kodas	402110013	
Modulio LTKS lygis	IV	
Apimtis mokymosi kreditais	10	
Asmens pasirengimo mokytis modulyje reikalavimai (jei taikoma)	<i>Netaikoma.</i>	
Kompetencijos	Mokymosi rezultatai	Rekomenduojamas turinys mokymosi rezultatams pasiekti
1. Komponuoti fotografijas ir grafinius elementus.	1.1. Išmanyti vizualinius elementus ir jų komponavimo principus.	Tema. Vizualiniai elementai <ul style="list-style-type: none"> • Taškas • Linija • Plokštuma Tema. Vizualinių elementų komponavimo būdai <ul style="list-style-type: none"> • Ritmas ir balansas • Tekstūra ir spalva
	1.2. Kurti statines ir dinamines kompozicijas, taikant grafinių elementų derinimo priemones ir laikantis komponavimo taisyklių.	Tema. Statika ir dinamika <ul style="list-style-type: none"> • Statiškos kompozicijos kūrimas • Dinamiškos kompozicijos kūrimas
	1.3. Taikyti spalvotyros principus, komponuojant fotografijas ir grafinius elementus.	Tema. Spalvų deriniai <ul style="list-style-type: none"> • Ryškus ar neutralus spalvų derinio pasirinkimas Tema. Plakato kūrimas <ul style="list-style-type: none"> • Reklaminis plakatas • Informacinis plakatas
2. Maketuoti fotografijų leidinį.	2.1. Paaiškinti šrifto ir tipografijos funkcijas.	Tema. Šrifto funkcijos ir įvairovė <ul style="list-style-type: none"> • Šriftų įvairovė ir klasifikacija • Informacinio ir meninio leidinio aspektų darna
	2.2. Komponuoti tekstus ir vaizdus.	Tema. Vaizdo ir šrifto santykis <ul style="list-style-type: none"> • Šriftų dydis, spalva, įvairovė • Vaizdų parengimas maketavimui
	2.3. Naudotis specializuota	Tema. Specializuota įranga grafinių elementų kūrimui

	<p>programine įranga, kuriant grafinius objektus, redaguojant ir maketuojant leidinius.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Grafinių elementų kūrimui skirtos programinės įrangos naudojimo ypatumai • Programinės įrangos vartotojo sąsaja, įrankiai <p>Tema. Specializuota įranga leidinių maketavimui</p> <ul style="list-style-type: none"> • Leidinių maketavimui skirtos programinės įrangos naudojimo ypatumai • Programinės įrangos vartotojo sąsaja, įrankiai
	<p>2.4. Sukurti fotografijos darbų rinkinį.</p>	<p>Tema. Asmeninio fotografijos darbų rinkinio kūrimas</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fotografijų pagal pasirinktus žanrus atranka ir sisteminimas • Pavadinimų ir išsamesnių aprašymų įvedimas • Viršelio kūrimas • Puslapių tinklelio kūrimas <p>Tema. Įvairių gaminių maketavimas</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fotoknygos • Kalendoriai • Atvirukai
<p>Mokymosi pasiekimų vertinimo kriterijai</p>	<p>Apibūdinti vizualiniai elementai ir jų komponavimo principai. Sukurtos statinės ir dinaminės kompozicijos, taikant grafinių elementų derinimo priemones ir laikantis komponavimo taisyklių. Pritaikyti spalvotyros principai, komponuojant fotografijas ir grafinius elementus. Paaiškintos šrifto ir tipografijos funkcijos. Sukomponuoti tekstai ir vaizdai. Sukurti grafiniai objektai, redaguoti ir sumaketuoti leidiniai, naudojant specializuotą programinę įrangą. Sukurtas fotografijos darbų rinkinys.</p>	
<p>Reikalavimai mokymui skirtiems metodiniams ir materialiesiems ištekliams</p>	<p><i>Mokymo(si) medžiaga:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Vadovėliai ir kita mokomoji medžiaga • Testas turimiems gebėjimams vertinti • Teisės aktai, reglamentuojantys darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimus <p><i>Mokymo(si) priemonės:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Techninės priemonės mokymo(si) medžiagai iliustruoti, vizualizuoti, pristatyti. 	
<p>Reikalavimai teorinio ir praktinio mokymo vietai</p>	<p>Klasė ar kita mokymuisi pritaikyta patalpa su techninėmis priemonėmis (kompiuteriu, vaizdo projektoriumi) mokymo(si) medžiagai pateikti.</p> <p>Praktinio mokymo klasė (patalpa), aprūpinta kompiuteriais su specializuota programine įranga grafinių elementų kūrimui bei leidinių redagavimui ir maketavimui.</p>	
<p>Reikalavimai mokytojų dalykiniam pasirengimui (dalykinei kvalifikacijai)</p>	<p>Modulį gali vesti mokytojas, turintis:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme ir Reikalavimų mokytojų kvalifikacijai apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2014 m. rugpjūčio 29 d. įsakymu Nr. V-774 „Dėl Reikalavimų mokytojų kvalifikacijai aprašo patvirtinimo“, nustatytą išsilavinimą ir kvalifikaciją; 2) fotografo ar lygiavertę kvalifikaciją (išsilavinimą) arba ne mažesnę kaip 3 metų fotografo profesinės veiklos patirtį. 	

6.4. BAIGIAMASIS MODULIS

Modulio pavadinimas – „Įvadas į darbo rinką“

Valstybinis kodas	4000002
Modulio LTKS lygis	IV
Apimtis mokymosi kreditais	10
Kompetencijos	Mokymosi rezultatai
1. Formuoti darbinius įgūdžius realioje darbo vietoje.	1.1. Įsivertinti ir realioje darbo vietoje demonstruoti įgytas kompetencijas. 1.2. Susipažinti su būsimo darbo specifika ir adaptuotis realioje darbo vietoje. 1.3. Įsivertinti asmenines integracijos į darbo rinką galimybes.
Mokymosi pasiekimų vertinimo kriterijai	Siūlomas baigiamojo modulio vertinimas – <i>atlikta (neatlikta)</i> .
Reikalavimai mokymui skirtiems metodiniams ir materialiesiems ištekliams	<i>Nėra.</i>
Reikalavimai teorinio ir praktinio mokymo vietai	Darbo vieta, leidžianti įtvirtinti įgytas fotografo kvalifikaciją sudarančias kompetencijas.
Reikalavimai mokytojų dalykiniam pasirengimui (dalykinei kvalifikacijai)	Mokinio mokymuisi modulio metu vadovauja mokytojas, turintis: 1) Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme ir Reikalavimų mokytojų kvalifikacijai apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2014 m. rugpjūčio 29 d. įsakymu Nr. V-774 „Dėl Reikalavimų mokytojų kvalifikacijai aprašo patvirtinimo“, nustatytą išsilavinimą ir kvalifikaciją; 2) fotografo ar lygiavertę kvalifikaciją (išsilavinimą) arba ne mažesnę kaip 3 metų fotografo profesinės veiklos patirtį. Mokinio mokymuisi realioje darbo vietoje vadovaujantis praktikos vadovas turi turėti ne mažesnę kaip 3 metų fotografo profesinės veiklos patirtį.